

AAC-001-001680

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April – 2016

Sociology : Paper - XX

(Sociology of Communication) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001680

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ જમણી તરફ દર્શાવેલ છે.
 (૩) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.

1 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો : 20

- (1) આજે _____ ના વિકાસથી ઉપગ્રહ દ્વારા સમગ્ર વિશ્વમાં શિક્ષણ આપવું શક્ય બન્યું છે.
 (A) કમ્પ્યુટર (B) ટી.વી.
 (C) ઈ-મેઈલ (D) કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
- (2) _____ એ કોમ્યુનિકેશનનું મહત્વ સમજાવ્યું છે.
 (A) મેક બ્રોઈડ (B) ધામા અને ભટ્ટનાગર
 (C) વેબર (D) જે.પોલ. લિગન
- (3) _____ ના વિકાસમાં પ્રત્યાયનનું ઘણું મહત્વ છે.
 (A) રાજ્ય (B) કુટુંબ
 (C) કૃષિ (D) બધા
- (4) પ્રત્યાયનના કેટલા પ્રકારો છે ?
 (A) એક (B) ત્રણ
 (C) પાંચ (D) બે
- (5) સમૂહ પ્રત્યાયનો _____ નું પરિવહન અત્યંત ઝડપથી કરે છે.
 (A) સંદેશા (B) પ્રત્યાયન
 (C) યંત્રો (D) એક પણ નહીં

- (6) મદ્રાસમાં રેડિયો ક્લબની સ્થાપના _____ માં થઈ.
- (A) 1924 (B) 1922
(C) 1930 (D) 1935
- (7) સમૂહ પ્રત્યાયનના કેટલાં લક્ષણો છે ?
- (A) દસ (B) પાંચ
(C) આઠ (D) નવ
- (8) 1947માં ભારતમાં _____ રેડિયો સ્ટેશન હતાં.
- (A) 12 (B) 11
(C) 10 (D) 15
- (9) _____ નો ઉપયોગ તે સમૂહ પ્રત્યાયનનું એક અગત્યનું લક્ષણ છે.
- (A) યંત્ર (B) ઉપગ્રહ
(C) સમાજ (D) સમય
- (10) ભારતમાં રેડિયોના સમાચાર દરરોજ સાંભળનારા કેટલા ટકા છે ?
- (A) 22% (B) 40%
(C) 38% (D) 26%
- (11) _____ જનસંપર્કનું સૌથી વધુ અસરકારક માધ્યમ પુરવાર થયું છે.
- (A) પોસ્ટકાર્ડ (B) કઠપૂતળી
(C) રેડિયો (D) ટી.વી.
- (12) વિરાટ વિશ્વને નાનકડા પરદે રજૂ કરનાર ટી.વી.ને શું કહેવાય છે ?
- (A) 20મી સદીની અજાયબી (B) મોબાઈલ
(C) ફિલ્મ (D) રેડિયો

(13) ભારત સરકારે _____ નો ઉપયોગ જનશિક્ષણ માટે કરવાનું ધ્યેય જાહેર કર્યું છે.

(A) દૂરદર્શન	(B) રેડિયો
(C) કમ્પ્યુટર	(D) સામયિક

(14) ભારતમાં ટી.વી. સૌ પ્રથમ વખત ક્યાં અને ક્યારે બતાવવામાં આવ્યું ?

(A) 1958 દિલ્હી	(B) 1951 દિલ્હી
(C) 1951 મુંબઈ	(D) 1958 ચેન્નઈ

(15) 20મી સદીને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(A) સમૂહ પ્રત્યાયનનો યુગ	(B) સમૂહ માધ્યમોનો યુગ
(C) માધ્યમોનો યુગ	(D) એક પણ નહીં

(16) સંચાર એ _____ પ્રક્રિયા છે.

(A) હેતુપૂર્વકની	(B) બિનઆયોજિત
(C) સરકારી	(D) તાત્ત્વિક

(17) સામાજિક પરિવર્તન લાવવા માટે શું જરૂરી છે ?

(A) ટી.વી.
(B) પ્રત્યાયન
(C) ફિલ્મ
(D) એક પણ નહીં

(18) 1958માં દિલ્હીના કયા મેદાનમાં ટી.વી.ને પ્રદર્શન માટે મૂકવામાં આવ્યું ?

(A) લક્ષ્મી	(B) પ્રગતિ
(C) શાસ્ત્રી	(D) જવાહર

- (19) પ્રત્યાયન _____ ચાલતી પ્રક્રિયા છે.
- (A) સતત (B) વિકૃત
(C) ગતિશીલ (D) એકપણ નહીં

- (20) _____ સાલ પછી ટી.વી.નો જબરજસ્ત ફેલાવો થયો.
- (A) 1980 (B) 1990
(C) 1985 (D) 1995

2 નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો ઉત્તર લખો : 10

- (1) પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, સમૂહ પ્રત્યાયનના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
(2) પ્રત્યાયનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

3 નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો. 10

- (1) પ્રત્યાયનના પ્રકાર વર્ણવો.
(2) પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ સમજાવો.

4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) 8

- (1) દૂરસંચારની ભારતીય સમાજ પર અસર
(2) વૈશ્વિકીકરણમાં પ્રત્યાયનની અસર

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) 8

- (1) રાષ્ટ્રીય એકતામાં પ્રત્યાયનનો ફાળો.
(2) ભારતમાં પ્રત્યાયનનું આધુનિકીકરણ.

5 ટૂંકમાં ઉત્તરો આપો : (ગમે તે બે) 14

- (1) પ્રત્યાયનની શિક્ષણ પર અસર
(2) પ્રત્યાયન અને આર્થિક વિકાસ
(3) વર્તમાનપત્રો અને સામયિકોની ભારતીય સમાજ પર અસર
(4) ફિલ્મોની ભારતીય સમાજ પર અસર.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right side indicate marks.
- (3) Write answers to all the questions in main answer book.

1 M.C.Q. : 20

- (1) Today it has been possible to spread education all over the world because of _____.
(A) Computer
(B) T.V.
(C) E-mail
(D) Communication technology
- (2) _____ has explained the importance of communication.
(A) Mac Broid
(B) Dhama and Bhattnagar
(C) Weber
(D) J Pol Ligan
- (3) The communication is very important in _____ development.
(A) State
(B) Family
(C) Agriculture
(D) All
- (4) How many types of communication are there ?
(A) One
(B) Three
(C) Five
(D) Two
- (5) Mass Communication send _____ very fast.
(A) Messages
(B) Communication
(C) Technology
(D) None
- (6) In Madras the Radio-club was established in _____.
(A) 1924
(B) 1922
(C) 1930
(D) 1935

- (7) How many characteristics are there of mass communication ?
(A) Ten (B) Five
(C) Eight (D) Nine
- (8) There were _____ Radio station in 1947 in India.
(A) 12 (B) 11
(C) 10 (D) 15
- (9) The use of _____ is an outstanding characteristic of mass communication.
(A) Technology (B) Satellite
(C) Society (D) Time'
- (10) How many percentage of people are there in India to listen to the Radio news daily ?
(A) 22% (B) 40%
(C) 38% (D) 26%
- (11) _____ is one of the most important media of public contact.
(A) Post card (B) Puppet
(C) Radio (D) T.V.
- (12) What is said of the TV which show the whole world on a very small screen ?
(A) The wonder of the 20th century
(B) Mobile
(C) Film
(D) Radio
- (13) The Indian Government has declared to use the _____ for public education.
(A) Doordarshan (B) Radio
(C) Computer (D) Magazines

- (14) Where and when was the T.V. first showed in India ?
(A) 1958 in Delhi (B) 1951 in Delhi
(C) 1951 in Bombay (D) 1958 in Chennai
- (15) 20th century is known as _____.
(A) Mass Communication Era (B) Mass Media Era
(C) Media Era (D) None
- (16) Transmission is a _____ activities.
(A) Intentional (B) Disordered
(C) Government (D) Elementary
- (17) What is necessary for social change ?
(A) T.V. (B) Communication
(C) Film (D) None
- (18) On which Delhi ground was the TV showed first time in 1958 ?
(A) Laxmi (B) Pragati
(C) Shastri (D) Jawahar
- (19) Communication is a _____ continuous activity.
(A) Constant (B) Abnormal
(C) Mobile (D) None
- (20) The use of T.V. developed very much after -
(A) 1980 (B) 1990
(C) 1985 (D) 1995

2 Write answer any **one** of the following : **10**

- (1) Give the meaning of sociology of communication. Discuss characteristics of mass communication.
- (2) Give the meaning of communication and discuss its characteristics.

3 Write answer any **one** of the following : **10**

- (1) Discuss communications types
- (2) Explain importance of communication sociology

- 4 Write short notes : 8
- (a) any **one** :
- (1) Effect of Telecommunication on Indian Society
 - (2) Effect of Communication on Globalization.
- (b) any **one** : 8
- (1) Roll of communication in National Unity
 - (2) Modernization of communication in India.
- 5 Write answer in short : (any **two**) 14
- (1) Communication effects on Education
 - (2) Communication and Economic Development
 - (3) Effects of Newspapers and Magazines on Indian Society
 - (4) Effects of Movies on Indian Society.
-